

VIIKONVAIHDE

PERJANTAIVIERAS

Tampereen kaupunki-seudun vaihtoehdot

Tampereen seudun kunnat selvittävät ex-maaherra **Rauno Saaren** johdolla seudun yhteistyömalleja. Selvitys kattaa valtion asettaman kuntaliitosselvityksen mutta sisältää paljon muutakin. Se on alkuvaiheiden jälkeen löytänyt hyvin käytännöllisen uran. Selvityksestä on hyöttyä, päädytäänpä mihin tahansa.

Selvitystä ohjaavat yhdessä kaikki kahdeksan kuntaa, jotka käyvät säännöllisiä keskusteluja. Seminaarit ovat tärkeä osa työskentelyä.

Yhteistyömalleista niin sanottu 0+ tarkoittaa nykyistä kuntayhtymämuotoista yhteistyötä. Yhteistyö olisi siis "kuntien päälle ja niiden lisäksi" tapahtuvaa. Siis olemassa oleva seutuhallinto pienin parannuksin. Tähän ei ole kukaan oikein tyytyväinen. Tulos on epädemokraattista näennäistekemistä.

Malli numero 2 kantaa otsaketta "Yhdentävä kaupunki-seutu". Se tarkoittaa, että valtuustot valitsisivat erityisen seutuvaltuuston ja seutuhallituksen sekä joukon työaastoja. Tulokset olisivat yhdessä sovittuja kuntia ohjaavia "direktiivejä". Kunnat siis olisivat itsenäisiä mutta harmonisointia tehtäisiin kautta linjan. Rahat systeemille tulisivat jäsenkunnilta.

Kolmas malli kantaa mahtipontista nimeä "Metropolimalli". Valtio on alunperin tarjonnut tätä mallia Helsingin seudun kunnille. Ajatus on, että seudun asiat ovat yhteisiä ja painavimmat niistä hoidetaan yhdessä. Painavia asioita voivat olla esimerkiksi joukkoliikenne, yhdyskuntarakenne, jätehuolto ja niin edelleen. Tämäkään malli ei vaadi kuntaliitoksia, mutta sen päättävä elin metropolivaltuusto valittaisiin suorilla vaaleilla. Malli on vähän huonossa maineessa Helsingin seudun yhteistyökokemuksen valossa.

Neljäs malli on virallisissa asiakirjoissa nimellä "Eurooppalainen kaupunki". Sitä on kuvattu myös nimellä "Seutu-kaupunki" sekä "EU-malli". Tämäkin malli lähtee kunnallisvaalien yhteydessä äänestettävästä seutuvaltuustosta. Sillä on 8-12 jäsenkuntaa tai autonomista aluetta. Autonomiset alueet tarkoittavat, että Tampereen kaupunki jakautuisi 4-5 itsenäiseen palvelutuotantoalueeseen. Seutukaupunki olisi juridisesti aluekuntatyyppinen päätöksenteon taso, jossa hoidettaisiin raskaat ison mittakaavan palvelut. Esitetyssä mallissa verot ohjattaisiin suoraan seutukaupungille, joka sovittuun jakosääntöön mukaan ohjaisi edelleen rahaa kunnille ja autonomisille alueille.

Viides malli olisi sitten kuntaliitosten kautta toteutuva Suur-Tampere, jossa olisi huomattavia ongelmia, muun muassa kustannusten automaattinen kasvu, demokratian heikentyminen sekä reuna-alueiden palvelujen purkaantuminen.

Nämä ovat mallit. Niihin pitää suhtautua loogisina kehikkoina, joista yhdistämällä ja rakentamalla voisi löytyä sopiva toimintatapa. Se on selvää, ettei yksikään kunta halua luopua itsenäisyydestään. Ja fiksuja yhteistyömuotoja ollaan laajalti valmiita miettimään. Jos koko seutu Tampere mukaanlukien löytäisi yhteisen kannan, olisi valtionkin sitä kuunneltava. Sanomalla pelkästään ei on uhkana, että ratkaisuvasta annetaan johonkin ulkopuolelle.

Tuo ajatus seutukaupungista kiinnostaa. Varsinkin jos jokaisella yhteisen toiminnan sektorilla työskentelisi seutuvaltuuston jäsenistä valittu toimialahallitus, jota kutakin johtaisi "komissaari" ja jokaisella kunnalla – pienimmällikin – olisi aina yksi komissaarin paikka.

Tärkeää on myös millä sanoilla vaikeita asioita kuvataan. Psykologisesti se ratkaisee.

JUHAN KUISMA
on kyläliiketoimintasuojelijan.

KASVIMAAN KERTOMUKSIA

Parsakaali on kaali-perheen eliittiä

Kaali, Brassica oleracea, on maailman eniten viljelty vihannes, jos on uskominen YK:n elintarvike- ja maatalousjärjestö FAO:n satotilastoja.

Kaalia on viljelty yli pari vuosituhatta. Siinä ajassa lajista on jalostettu lukuisia joukko muotoja, jotka poikkeavat huomattavasti toisistaan.

Kaalien juuret ovat Välimeren rannoilla, missä sen villiä muotoa tavataan yhä.

Kreikkalaiset tunsivat 300-luvulla ennen ajanlaskun alkua kolme erilaista lehteä tuottavaa kaalimuotoa.

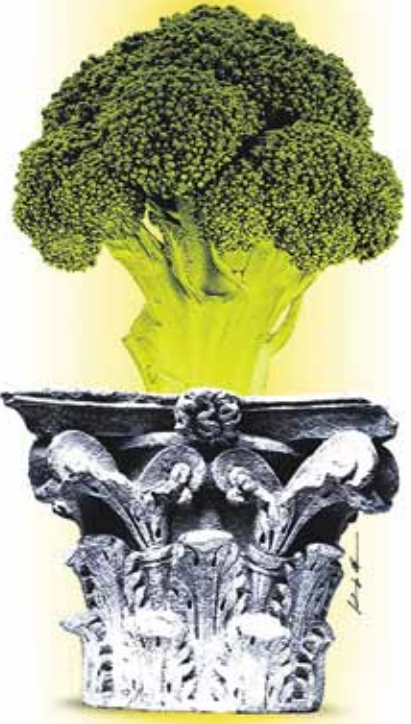
Muutamaa vuosisataa myöhemmin orjat korjasivat roomalaisten pelloilta keräkaalin ja parsakaalin tapaisia muotoja. Jälkimmäinen säilyi erityisesti italialaisten herkkuna, ja heidän kasville antama nimi broccoli tunnetaan ympäri maailmaa.

Kukkakaalia viljeltiin 600-luvulla, punakaalia 1000-luvulla. Kaali-perheen nuorisoa ovat kyssä-, kurttu- ja ruusukaali, jotka tulivat vasta 1500-luvulla.

Parsakaali on terveysvaikutuksiltaan kaalijoukon parhaimmisto. Sata grammaa tuoreta parsakaalia sisältää päivän C-vitamiiniannoksen.

Parsakaalin on todettu vähentävän riskiä sairastua syöpään. Kukkinnon lisäksi parsakaalista voi syödä lehdet ja varret, elleivät ne ole alkanee puutua. Parsakaali kannattaa syödä raakana tai vain kevyesti käsiteltynä, jottei sen ravintoarvo kärsi.

TOPI LINJAMA

Kirjailija Eija Piekkari tuntee dekkariensa maisemat. Hän on asunut suurimman osan elämästään Sairakkalan kylässä.

Murhan jäljillä maalaiskylässä

Kirjailija Eija Piekkari on nostanut suomalaisen maalaiskylän dekkarisarjansa päänäyttämöksi. Kirjoissa ratkotaan murhia keskellä Hollolan Sairakkalan kylän arkea.

HOLLOLA (MT)

Kaksi korppia lennähtää pelon yli Suurenmäentietä kohti. "Onkohan jossain ruumis", kirjailija **Eija Piekkari** sanoo dekkaristin huumorilla auton etupenkiltä.

Piekkari on esittelemässä Sairakkalan kylän murhamaisemaa toimittajalle ja kuvaajalle. Suurenmäentietä mennään kohti taloja, joiden asukkaita rikosyliönstaapeli Krisse Elo joutuu kuulustelemaan dekkarissa Pako portin alta.

Kirjailija ei keskity vain murhiin, vaan lukija pääsee seuraamaan kylän elämää ja asukkaiden edesottamuksia. Päähenkilö Krisse asuu kylässä ja käy töissä Lahden poliisilaitoksella.

Piekkari on asunut samassa kylässä vuosikymmeniä syntymästään alkaen. Nykyään koti sijaitsee Hollolan kuntakeskuksessa.

"Haluan pitää maaseudun kuvauksen aina mukana. Maalla on tehty murhia muissakin dekkareissa, mutta maalaiselämästä ei sinänsä paljonkaan kirjoiteta."

Moni huippudekkaristi sitoo tapahtumat kaupunkiin, kuten **Seppo Jokinen** Tampereelle tai **Outi Pakkanen** Helsinkiin. Kirjailija **Eija Piekkari** haluaa kuitenkin tietoisesti täydentää dekkarihistorian kirjoja.

Maalla eletään toisin

Maalla eletään kirjailijan mielestä edelleen eri tavalla kuin kaupungissa. Yhdessäoloa on enemmän ja ihmisiä tunnetaan laajalti. Remonttitaloita ja yhteisiä juhlia ei ole unohdettu. "Maalla on myös kummallisia ihmisiä, jotka hyväksytään ja joita jopa rakastetaan. Kaupungissa tällainen ihminen joutuu helposti hylätyksi."

Piekkarin kirjoissa tulevat vastaan taivaita tähyilevä Ufo-Uimonen, Kõnõsummo ja baarissa alituisen istuva Maskotti. Originelleja ovat myös Kasolan veljekset, jotka kuuluvat Krisseen ystäväpiiriin.

Uskottavia yksityiskohtia Vaikka tarinat ovat keksittyjä, Piekkari tekee tarkkaa työtä uskottavuuden eteen. Helpoittuna on ollut kuvata

Tyypillisiä murhan motiiveja ovat rahanhimo ja kosto, Eija Piekkari pohtii.

rikosyliönstaapeli Krisseen kansantanssiharrastusta. Siitä on kirjailijalla omakohtaistakin kokemusta. Vanhan polkan tasahyppy sujui kevyesti toistakymmentä vuotta.

Kun dekkarissa mennään pellavatalokisiin tai vaikkapa hevostalliin, kirjailija turvautuu yksityiskohtien kuvauksissa usein ystävä- ja tuttavapiiriinsä. Joukkoon kuuluu pari poliistittuakin.

Kyläläiset innoissaan

Alussa Piekkaria hiukan pelotti, miten kyläläiset suhtautuvat kotokulmiensa käyttöön murhapaikkoina.

"Viime syksynä minut pyydettiin Länsi-Hollolan Marttojen tilaisuuteen Toivolan seurantalolle puhumaan kirjoittamisesta. Yhtään pahaa sanaa en kuullut. Kaikki olivat vain innoissaan."

Eräskin maanviljelijä tietää tarkkaan, mitkä kuvitteelliset tapahtumat sijoittuvat hänen tilalleen. "Omistaja ostaa aina monta kirjaa, kun pidän julkistamistilaisuuksia."

Kyläläiset tietävät, ettei kirjoissa ole jäljitely heistä ketään. Kukaan ei siis joudu huonoon valoon.

Kirjailija on myös muuttanut jonkin verran talojen väriä ja asentoa. Vain niiden sijainnista voi päätellä jotain kirjassa nimettyjen teiden perusteella.

Ominta sarkaa

Kesti kauan ennen kuin dekkarista tuli Piekkarille ominta sarkaa.

Kolmekymppisenä hän alkoi koulutautua monilla eri kirjoittajakursseilla. Samaan aikaan hän opiskeli öljyvärimaalauksia.

"Jossain vaiheessa maalaaminen vei voiton. Nytkin on yksi työ kesken. Suuri osa maalauksista menee maalle ampumatauluiksi."

Ennen dekkarisarjaa Piekkari kirjoitti puolisen tusinaa näytelmää Sairakkalan nuorisoseuralaisille ja ohjasikin ne itse. Kursseilta löytyneet kirjoittajakaverit lopulta "häitivät" kokeilemaan dekkaria.

Kirjailija ei ole missään vaiheessa luopunut leipätyöstään. Hän toimii projektipäällikkönä kansainvälisessä it-alan yrityksessä.

Ensimmäinen dekkari Haamupari ilmestyi vuonna 2009. Tänä syksynä tulee markkinoille sarjan kuudes osa Kaislikon kätöksessä.

Murhan tekijä ei ole Piekkarin kirjoissa mielisairas tai muutenkaan vinksautunut henkilö. Siksi epäilyt kohdistuvat pikemmin lähipiiriin kuin satunnaiseen kulkijaan.

"Haluan kertoa tarinan, jossa murhaaja on tavallaan täyspäinen ihminen. Murhaaja antaa vallan sille pahalle, joka meissä kaikissa on."

TARJA HALLA

Toivolan nuorisoseurantalolla on esitetty Eija Piekkarin kirjoittamia näytelmiä.

KIRJA

Kehuttu dekkari alkaa jatkokertomuksena

Kirjailija **Eija Piekkari** kuljettaa rikostarinaa notkeasti ilman turhia rönsyjä ja raskaita maalailuja.

Dekkarin ystävä on helppo lähteä rikosyliönstaapeli Krisse Elon matkaan ratkomaan murhan arvoitusta.

Pohjoismaiseen tyyliin tarinaan kietoutuu Krisseen yksityiselämä. Väliin kylän taloissa ta-

pahtuu verhojen takana asioita, joita lukija jää pohtimaan vielä murhan selvittyäkin.

Piekkari on dekkaristina saanut turhan vähän julkista tunnustusta. Ehkäpä se johtuu pienestä kustantajasta ja sen rajallisesta markkinointibudjetista. Yllättävää arvostusta tuli pari

vuotta sitten Aamulehdessä. Kun tamperelainen kirjailija **Seppo Jokinen** sai luettela kymmenen parasta kotimaista dekkaria, Piekkarin teos Pako portin alta ylsi seitsemännelle sijalle.

"Rikosyliönstaapeli Krisse Elo on tervetullut lisä suomalaisen sepitepoliisikuntaan. Piekkari kunnostautuu var-

sinkin dialogin saralla. Naseva replikointi kuljettaa juohevalla tavalla tarinaa", Jokinen toteaa.

Pako portin alta lähtee liikkeelle lokakuusena aamuna hirvenmetsästäjän passipaikalta. Kirjailija ei itse metsästä, mutta tarinat ovat tuttuja niin edesmenneen isän, ex-puolison kuin aikuisen pojanikin kertomina.

Yksityiskohtat ovat siis kohdallaan.

Vuonna 2011 ilmestynyt teos Pako portin alta alkaa tässä lehdessä jatkokertomuksena sivulla 23.

TARJA HALLA

Eija Piekkari: Pako portin alta. 277 sivua. Myllylahti 2011.

Tänä syksynä ilmestyy kirjailijan kuudes dekkari Kaislikon kätöksessä.

